

بهسازی بافت فرسوده با توجه به رویکرد مشارکت جویانه،

مورد پژوهی : محله سرشور مشهد

اسرور کلاتی* s.kalati@yahoo.com ۲. نسیم اسعدی

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری و کارشناس شهرداری مشهد

چکیده

بافت های قدیمی شهر، آثار گران بهایی هستند که نوع فرهنگ و معماری و ایدئولوژی حاکم بر سازمان فضایی شهری در دوران های مختلف را به نمایش می گذارند، رشد سریع و ارگانیک شهرها سبب بسط شهرها به زمین های اطراف شده، محلات قدیمی و سنتی، مخصوصاً در شهرهای کشورهای در حال توسعه با عدم تعادل بین بافت قدیم و ساکنین روبه رو هستند. باید بدانیم که بافت شهرها در تبعیت از شرایط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شکل گرفته اند و به دلیل آمیختگی نادرست با فرهنگ زندگی جدید، به تدریج هویت و نظم خود را از دست داده اند و همین سبب شده که بافت های فرسوده نسبت به سایر بافت ها از آسیب پذیری بیشتری برخوردار باشند، بناهای درون بافت فرسوده، به دلیل مشکلات ساختاری دارای کیفیت بسیار نازلی جهت سکونت می باشند و به دلیل مشکلات کالبدی و دسترسی ها، به سادگی امکان اصلاح و بهسازی در این بافت ها فراهم نمی باشد. این پژوهش با بهسازی مناسب در جهت ارزیابی بافت های فرسوده شهری پرداخته و با توجه به نیازهای ساکنین و برای رفع مشکلاتشان چشم اندازها و راهبردهایی وضع شده و برای دقت بیشتر جهت بهسازی مدل SWOT محله نیز مورد بررسی قرار گرفت تا از این طریق بهسازی انجام گرفته و محله ای ایده آل باتوجه به رویکرد، طراحی گردد.

واژگان کلیدی: بافت، بافت فرسوده شهری، بهسازی بافت فرسوده، مشارکت و تمایل به مشارکت، محله سرشور مشهد

مقدمه

گسترش افقی و افزایش بی رویه سطح شهر موجب از بین رفتن نقش مراکز قدیمی شهر به عنوان قلب تپنده و هسته اصلی شهرها شده است. بی توجهی به این مسئله از یک طرف موجب از بین رفتن هویت تاریخی-فرهنگی مراکز شهرها شده و از طرف دیگر، جابجایی های جمعیتی موجب بروز پدیده فقر شهری گشته که خود نابسامانی های اجتماعی، کالبدی، کارکردی و اقتصادی را در این مناطق تشدید نموده است. اصولاً بافت قدیمی و فرسوده، بافتی می باشد که در فرآیند زمانی طولانی شکل گرفته و تکوین یافته و امروز در محاصره تکنولوژی عصر حاضر گرفتار گردیده است، چنانچه این بافت در گذشته به مقتضای زمان دارای عملکردهای منطقی و سلسله مراتبی بوده ولی امروز از لحاظ ساختاری و عملکردی دچار کمبودهایی شده و آنگونه که باید و شاید